

י"ג טבת תשע"ב
26.12.12

לכבוד
עמוס רוזין
מנכ"ל תאגיד "פלג הגליל"
פארק תעשיות הגליל צחר
ת.ד. 640 ראש פינה 12000

לכבוד
רונית שחר
מנהלת איכות הסביבה שטראוס ישראל
א.ת. ב לב אחיהוד
20179

שלום רב,

הנדון: החלטה בערר לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב, תשס"א - 2001

הבקשה בערר

ביום 11.6.2012 הוגש ערר של מפעל קפה נמס עלית (להלן – **העורר**) לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב, תשס"א – 2001 (להלן – החוק), על החלטת תאגיד המים והביוב "פלג הגליל" (להלן – **החברה**) לדחות את בקשת העורר להזרים שפכים למערכת הביוב של החברה, בריכוז של צריכת חמצן כימית (להלן – COD) של 4,500 מג"ל עד להקמת מתקן טיפול בשפכים אלו בכמות המוערכת בכ- 110,000 מ"ק/שנה. העורר מבקש, כי נשנה את החלטת החברה באופן שיותר לו להזרים את השפכים בריכוז ובכמות על פי לוחות הזמנים שפורטו בבקשה, למערכת הביוב של החברה.

העובדות הנדרשות לעניין

מעיון בחומר שהוגש לפני, ועל בסיס החומר הקיים במשרד להגנת הסביבה, עולים הנתונים הבאים:

1. העורר הינו מפעל מזון הפועל בצפת והעוסק בייצור קפה.
2. ספיקת השפכים התעשייתיים של העורר, שמקורם בתהליכי ייצור, ניקיון ושטיפות, הינה כ- 110,000 מ"ק/שנה שהם כ- 370 מ"ק/יום.
3. העורר מזרים את שפכיו למט"ש צפת המופעל היום על ידי חברת "פלג הגליל".
4. בשנת 2002 (לפני הקמת החברה), ניתנה לעורר על ידי עיריית צפת (בעליה לשעבר של מט"ש צפת) אפשרות להזרים שפכים בריכוזים של עד 4,500 מ"ג/ל COD.
5. בהמשך להסכמת העירייה, עוגנה חריגה זו על ידי המשרד להגנת הסביבה בתנאי רישיון העסק שהוצאו לעורר בשנת 2002.
6. בשנת 2011 קיים העורר דיונים עם החברה אשר במהלכה נבחנה חלופה להשקעת העורר בשדרוג המט"ש והקמת מערך ייעודי לטיפול בשפכיו, בתמורה לפירוק העומס האורגני הנוסף על ידי המט"ש. בשלב מסוים, החליט העורר להקים מיתקן קדם טיפול לסילוק העומס האורגני ומזהמים נוספים בשפכיו, בחצר המפעל.

כנפי נשרים, גבעת שאול, ת.ד. 34033 ירושלים, מיקוד 91340
טלפון 02-6553840 פקס 02-6520552 Sigal@sviva.gov.il

אגף מים ונחלים

7. בתאריך 25.9.2011 פנה העורר לחברה במטרה להתיר לו הזרמת שפכים חריגים למט"ש צפת לפי כללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), התשע"א 2011 (להלן – הכללים), עד למועד בו יחל להפעיל מתקן קדם טיפול בשפכיו.
8. החברה הודיעה לעורר ביום 16.11.2011 שהיא אינה נענית לבקשתו.
9. מתקן קדם הטיפול בעומס אורגני של העורר שהחל לפעול באופן רציף בחודש ספטמבר 2012 מבוסס על הפרדת זרמים המבצעת סינון ממברנלי בזרם העתיר בעומס אורגני ממיצוי פולי הקפה והחזרת הרכז למוצר.
10. ביום 3.7.12 פניתי לחברה לקבלת תשובתה לערר לא יאוחר מיום 20.7.12. כמו כן, נעשתה פניה טלפונית ביום 27.9.12 ליועץ החברה, דר' עזרא יונה, אולם עד למועד מתן ההחלטה לא התקבלה כל תגובה.
11. בתאריך 16-17.7.2012 ביצע העורר דיגום מורכב בשפכיו המוזרמים למערכת הביוב. להלן תוצאות הדיגום: ריכוז COD 1,911 מ"ג/ל וריכוז BOD 1,015 מ"ג/ל. יחס זה מעיד על עומס אורגני פריק ביולוגית.
12. בתאריך 14-15.11.2012 ביצע העורר דיגום מורכב בשפכיו המוזרמים למערכת הביוב. להלן תוצאות הדיגום: ריכוז COD 2,007 מ"ג/ל וריכוז BOD 828 מ"ג/ל. יחס זה מעיד על עומס אורגני פריק ביולוגית.
13. בתאריך 26.12.12 התקבלו תוצאות אנליזות (דיגום חטף) שבוצעו על ידי החברה בשפכי העורר המוזרמים למערכת הביוב על ידו. להלן התוצאות:

תאריך הדיגום	ריכוז COD מ"ג/ל	ריכוז BOD מ"ג/ל
2.9.12	2,820	1,250
30.10.12	1,165	675
15.11.12	1,000	605

מעיון בתוצאות הדיגום עולה, כי העומס האורגני (יחס BOD/COD) הינו פריק ביולוגית.

14. המט"ש נמצא היום בשלבים אחרונים של שדרוג בכדי שיוכל לעמוד בתקנות בריאות העם איכות קולחין באופן מלא דהיינו הוספת סינון וחיטוי. המט"ש אמור היה לעמוד באיכות כאמור בתקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים), התש"ע – 2010 – להלן התקנות, החל מיום 1.1.2012 אולם השדרוג שלו נדחה ורק כעת נמצא בשלבי סיום.

15. ריכוז העומס האורגני בקולחי המט"ש, כפי שהתקבל במשרד להגנת הסביבה מדיווחי החברה:

BOD	COD	ריכוז ממוצע חודשי מ"ג/ל
9	59	מרץ 2012
9	49	אפריל 2012
8	46	מאי 2012
10	100	תקנות בריאות העם

דיון והחלטה

16. התוספת השניה לכללים קובעת בטבלה בטור ג' את הריכוז המקסימאלי של COD בשפכים (2000 מ"ג/ל) המותר בהזרמה למערכת ביוב של חברה בידי מפעל. לפי סעיף 6(ב) לכללים, מפעל המעוניין להזרים למערכת הביוב COD בשפכים בריכוז מעל 2,000 מ"ג/ל צריך להגיש בקשה לחברה תוך פירוט הערך המרבי וכמות השפכים המיועדים להזרמה, כדי שתאשר לו החברה את ההזרמה.

17. סעיף 6(ה) לכללים קובע, כי חברה תאשר את הבקשה שהוגשה אלא אם כן קיבלה הודעה מממונה סביבה לפי סעיף קטן (ד) או התקיימו אחד מאלה:

"(1) קליטת השפכים למט"ש שמטפל בשפכי אותו מפעל אינה מאפשרת למט"ש לטהר

את השפכים או את הבוצה לערכים הקבועים לפי הוראות כל דין;

(2) בשל תהליכי הייצור במפעל, השפכים עלולים להכיל מזהמים שאינם מורחקים

בתהליכי הטיפול במט"ש."

18. כמו כן, סעיף 6(ג) ו- (ד) לכללים קובע, כי חברה תעביר את בקשת המפעל לממונה סביבה בתוך 10 ימים מיום שקיבלה אותה, ואם מצא הממונה, לפי מידע שברשותו, כי התקיים אחד מהמפורטים בסעיף 6(ה), יודיע על כך לחברה בתוך 14 ימים וינמק את החלטתו.

19. לא מצאתי בחומר שהובא בפני, כי פנתה החברה לממונה סביבה כהגדרתו בכללים לצורך קבלת עמדתו בהתאם להוראות סעיף 6(ג) ו- (ד) לכללים.

20. ככלל, מדיניות המשרד להגנת הסביבה לטיפול בעומס אורגני פריק בשפכי תעשייה (טיפול בשפכים פריקים שיחס COD\BOD בהם קטן מ-4 ועומס ה VSS בהם גדול מ-70% מריכוז ה-TSS) היא, כי במקום ובו למט"ש האזורי אליו מוזרמים שפכי מפעל תעשייתי יש יכולת לטפל בתוספת העומס האורגני מבלי לגרום לו נזק, ניתן לגבות תשלום עבור הטיפול מהמפעל הרלוונטי במקום לחייב אותו להתקין מיתקן קדם טיפול שיפחית את ריכוז המזהמים. מדיניות זו מבוססת על המלצותיה המקצועיות של ועדה בינמשרדית שהתכנסה בשנת 1995 לנושא מפעלים, אגרות, פקדונות והיטלים (להלן – ועדת מ.א.פ.ה), אשר כללה נציגים מהמשרד להגנת הסביבה, משרד האוצר, משרד המסחר והתעשייה, התאחדות התעשיינים ומרכז השלטון המקומי, ושאומוצו כמדיניות במשרד להגנת הסביבה, מאז ועד היום. עם זאת, אין מניעה להקמת מתקן קדם טיפול בחצר המפעל אם בברצונו להפחית את עומס המזהמים בשפכיו ולעמוד באיכויות שנקבעו על-פי כל דין.
21. המט"ש נמצא בהליכי שדרוג מתקדמים אולם באשר לחלק של טיפול בעומס האורגני, המט"ש מטפל כראוי ועומד בערכים הנדרשים בתקנות.
22. סעיף 11(ב) לכללים קובע, כי "אין בכללים אלה לגרוע מתנאים שנקבעו בהיתרים, או ברשיונות שניתנו למפעל לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח 1968, או לפי חוק המים, לפי העניין". משמעות סעיף זה היא כי על החברה לכבד את האמור בתנאי רישיון העסק שניתנו לעורר ולפעול על פיהם, קרי מותרת לו חריגה של עד 4,500 מ"ג/ליטר COD.

23. **לסיכום**, לאחר שלא השתכנעתי כי קליטת השפכים כבקשת העורר עלולה לגרום לנזק למערכת הביוב של החברה או המט"ש או למנוע מהמט"ש לטהר את השפכים לערכים הקבועים בהוראות לפי כל דין, על רקע העובדה שהמט"ש אף היה קולט שפכים אלה בעבר, לאור הנתונים שהתקבלו ביום 26/12/12 המעידים כי חל שיפור באיכות השפכים המוזרמים למט"ש בכל הקשור לעומס האורגני, אני מקבל את הערר וקובע, כי העורר יהיה רשאי להמשיך ולהזרים למערכת הביוב של החברה COD בערך מרבי של עד 2,500 מ"ג/ליטר. זאת, בכפוף לתשלום התמורה לחברה בעבור הטיפול בתוספת העומס האורגני, בתעריף המתאים לריכוז המרבי שהותר, לפי כללי תאגידי מים וביוב (תעריפים לשירותי מים וביוב והקמת מערכות מים או ביוב), תשי"ע-2009.

24. עותק מהחלטה זו יועבר למרכזים הרלוונטיים במחוז צפון לצורך שינוי תנאי הרישיון של העורר, כך שבמקום שתותר חריגה של עד 4,500 מ"ג/ליטר תיקבע חריגה של עד 2,500 מ"ג/ליטר.

25. לא למותר לציין, כי אילו קיימה החברה את הוראות סעיף 6(ג) ו- (ד) לכללים, ייתכן ולא היינו נדרשים לדון בערר שלפנינו. נצפה להבא, אפוא, כי החברה תמצה את חובותיה בהתאם להוראות הכללים ותפנה לקבלת תגובת ממונה סביבה, כנדרש ממנה, בטרם תיתן החלטתה בבקשת מפעל.

לפי סעיף 52(ב) לחוק, הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המוסמך רשאי לערער עליה לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצא הנכס של העורר, בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום שנמסרה לו.

אלון זיס"ק

המוסמך לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב

העתק:

ד"ר ישעיהו בר אור, סמנכ"ל בכיר למשאבי טבע
גב' שולי נזר, סמנכ"לית בכירה תעשיות ורישוי עסקים
גב' דורית זיס, מנהלת מחוז צפון
עו"ד דלית דרור, היועצת המשפטית
ד"ר יעל מייסון, מנהלת אגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות
גב' סינמיס תחאוכו, מרכזת שפכי תעשייה מחוז צפון
גב' דפנה ישראלי, מרכזת תעשיות ורישוי עסקים, מחוז צפון
גב' אתי נתן, הממונה על שפכי תעשייה
עו"ד ליאורה עופרי, הלשכה המשפטית
גב' קרן משלר, יחידת התאגידיים, הרשות הממשלתית למים ולביוב
מר משה אשכנזי, יו"ר פורום מנכ"לי תאגידי המים והביוב